

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2023. GODINU**

Sadržaj

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	7
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	11
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	13
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	15
4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja	16
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	17
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	18
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE.....	20

1. UVOD

Nakon snažnog post-pandemijskog oporavka i rasta realnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) blago iznad 6% u prethodnoj godini, hrvatsko gospodarstvo u 2023. godini i dalje karakteriziraju razmjerno povoljna kretanja usprkos negativnim pritiscima visoke inflacije, zaoštavanja monetarne politike i oslabljene dinamike vanjske potražnje. Tako se u 2023. godini predviđa rast realnog BDP-a od 2,8%, posebice potaknut rastom osobne potrošnje ali i snažnim doprinosom uvoza roba i usluga kao i izvoza usluga. U istom razdoblju očekuje se i usporavanje inflacije, mjerene indeksom potrošačkih cijena, na 8%, pod utjecajem smanjenja cijena energenata i primarnih sirovina na svjetskim tržištima kao i provedbe mjera Vlade RH s ciljem ublažavanja rasta cijena. Tržište rada i dalje karakteriziraju pozitivna očekivanja uz prisutne trendove manjka radne snage, visoke potražnje za radom i zapošljavanja radnika iz trećih zemalja te se stoga očekuje snažan rast zaposlenosti od 2,4% i bruto plaća zaposlenih u pravnim osobama od čak 14,6%.

Ovako projicirana makroekonomska kretanja odražavaju se i u očekivanom kretanju fiskalnih pokazatelja. Tako je prihodna strana proračuna određena očekivanim kretanjem gospodarske aktivnosti, cjelogodišnjim učinkom poreznih izmjena provedenih 2022. godine te naporima u svrhu ublažavanja inflatornih pritisaka na građane i gospodarstvo. Navedeno uključuje i fiskalne učinke produljenja privremeno snižene stope PDV-a od 5% na isporuku plina, grijanja iz toplinskih stanica, ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do kraja ožujka 2024. godine te uredbu kojom se reguliraju cijene naftnih derivata. Ovim izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni prihodi povećavaju za 1,1 milijardu eura, odnosno s 26,6 milijardi eura na 27,7 milijardi eura. Promatrano u apsolutnim iznosima, povećanje proračunskih prihoda temelji se prvenstveno na povećanju poreznih prihoda i to PDV-a, poreza na dobit kao i posebnih poreza i trošarina. Od ostalih prihoda poslovanja značajno rastu prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi te prihodi od imovine. S druge strane, smanjuju se prihodi od pomoći sukladno dinamici korištenja EU sredstava.

Dinamika kretanja rashoda obilježena je naporima Vlade RH s ciljem osiguranja odgovarajućeg standarda za sve građane posebice uključujući zaštitu ranjivih skupina društva, kao i stvaranje ozračja poticajnog za zasnivanje obitelji te kvalitetan život i rad u RH. Tako se ovim izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni rashodi povećavaju za 1,2 milijarde eura tj. sa 28,1 milijardi eura na 29,3 milijarde eura. Pri tome se najznačajnija povećanja odnose na mirovine i mirovinska primanja, nastavak sanacije šteta od potresa te dodatna sredstava za 5. paket mjera Vlade RH u svrhu zaštite kućanstava i gospodarstva od rasta cijena. Ovdje valja spomenuti i rast socijalnih pomoći i naknada, financiranje besplatnog obroka za osnovnoškolce te naknade za dodatni rodiljni dopust. Bilježi se i rast rashoda za zaposlene posebice slijedom povećanja koeficijenata složenosti poslova te isplate dodataka na plaće u državnoj i javnoj upravi. Isplatit će se i pomoći poljoprivrednicima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda te posljedica svinjske kuge. Nadalje, u sektoru prometa, potrebno je istaknuti dodatna sredstva za naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o te HŽ infrastrukturu d.o.o., izgradnju plinovoda Zlobin- Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala te poticanje željezničkog putničkog prijevoza kao i upravljanje i regulaciju željezničkog prometa.

Uzevši u obzir opisanu dinamiku kretanja prihoda i rashoda, očekuje se da će manjak proračuna opće države prema ESA 2010 metodologiji iznositi 235 milijuna eura ili 0,3% BDP-a. Temeljem ovakvog kretanja fiskalnog salda, planirani udio javnog duga u BDP-u u 2023. godini zabilježit će smanjenje za 7,5 postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu te će iznositi 60,7% BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir sastavljen je u listopadu ove godine. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Europske središnje banke (*ECB staff macroeconomic projections for the euro area, September 2023*), Consensus Forecasts (*Eastern Europe i G-7 & Western Europe*) i EK (*Summer 2023 European Economic forecast*).

Tablica 1: Kretanja makroekonomskih pokazatelja RH

	Kvartalni podaci			kumulativ 2023.
	I. 2023.	II. 2023.	III. 2023.	
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	11,8	8,1	7,2	I.- IX. 9,0
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	-1,7	0,0	-	I.- VIII. -1,0
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	0,1	3,1	-	I.- VIII. 2,1
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	3,6	2,9	-	I.- VII. 3,5
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	18,4	9,8	-	I.- VIII. 1,9
Izvoz roba, % godišnja promjena (EUR) ^a	14,5	-6,5	-	I.- VIII. -1,5
Uvoz roba, % godišnja promjena (EUR) ^a	7,2	-3,7	-	I.- VIII. -3,9
Broj zaposlenih, % godišnja promjena ^b	2,4	2,5	2,5	I.- IX. 2,4
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	6,9	5,8	-	I.- VIII. 6,2

^a Prvi rezultati.

^b Podaci HZMO-a.

Oporavivši se od recesije izazvane pandemijom koronavirusa, u 2022. godini nastavljen je snažan rast realnog bruto domaćeg proizvoda, koji je rastao po stopi blago iznad 6%, posebice temeljen na snažnom doprinosu izvoza roba i usluga. Unatoč prisutnoj visokoj inflaciji, monetarnom stezanju i slaboj dinamici vanjske potražnje, u prvoj polovici 2023. godine nastavljena su povoljna kretanja u gospodarstvu RH, ponajviše potaknuta rastom osobne potrošnje i izvozom usluga. Promatramo li dosad objavljene visoko frekventne pokazatelje, u prvih osam mjeseci 2023. ostvaren je rast broja komercijalnih turističkih noćenja od 1,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, pri čemu se u srpnju i kolovozu ipak bilježi njihov međugodišnji pad. Nakon nešto slabijih ostvarenja u prvom tromjesečju ove godine, u narednim mjesecima došlo je do ubrzanja rasta prometa u trgovini na malo, te je u prvih osam mjeseci 2023. ostvaren realan rast od 2,1%. Obujam građevinskih radova je u prvih sedam mjeseci 2023. ostvario rast od 3,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. S druge strane, u industriji su nastavljena negativna kretanja započeta krajem prethodne godine, pa je tako obujam industrijske proizvodnje zabilježio pad od 1,0% u prvih osam mjeseci 2023. godine. Tijekom 2023. bilježi se usporavanje inflacije potrošačkih cijena koja je u rujnu dosegla razinu od 6,6%. Pritom je usporavanje inflacije bilo najizraženije kod cijena energije, a trend postupnog usporavanja vidljiv je i kod preostalih komponenata potrošačkih cijena, iako je i nadalje prisutna relativno snažna inflacija cijena hrane te usluga. Na tržištu rada nastavljena su povoljna kretanja te je broj osiguranika mirovinskog osiguranja u prvih devet mjeseci 2023. prosječno rastao po međugodišnjoj stopi od 2,4%, dok se administrativna stopa nezaposlenosti nalazi na povijesno niskim razinama.

Temeljem dostupnih makroekonomskih pokazatelja za domaće gospodarstvo i međunarodno okruženje, u 2023. prognozira se realni rast BDP-a od 2,8%¹. Osobna potrošnja bit će glavni pokretač rasta domaće potražnje u 2023. godini, a snažan doprinos rastu doći će i od uvoza roba i usluga, kao i izvoza usluga. Također, rastu BDP-a pozitivno će doprinijeti državna potrošnja te bruto investicije u fiksni kapital. Očekuje se usporavanje prosječne inflacije potrošačkih cijena s 10,8% iz 2022. na razinu od 8,0% u 2023. godini, pod utjecajem smanjenja cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu, iščezavanja baznih učinaka rasta cijena tijekom 2022., kao i mjera Vlade RH za ublažavanje inflacijskih pritisaka. Tržište rada i nadalje karakteriziraju povoljna očekivanja, u uvjetima prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom te povoljnih trendova migracijskog salda. Tako se u 2023. godini očekuje rast broja zaposlenih po stopi od 2,4%. Sukladno očekivanom kretanju inflacije te potražnje za radnom snagom, uz snažno prisutne manjkove određenih profila radnika, očekuje se primjetno ubrzanje nominalnog rasta bruto plaća, koji će u 2023. godini iznositi 14,6%.

¹ Detaljna projekcija komponenata BDP-a s rashodne strane bit će objavljena u okviru Nacrta proračunskog plana Republike Hrvatske za 2024. godinu, koji će Vlada RH usvojiti do kraja listopada ove godine.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi državnog proračuna planirani drugim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu temelje se na očekivanom kretanju gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir ostvarenje proračunskih prihoda u prvih osam mjeseci te cjelogodišnje fiskalne učinke provedenog poreznog rasterećenja u 2022. godini, kao i produljenja privremeno snižene stope PDV-a od 5% na isporuku plina, grijanja iz toplinskih stanica, ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do 31. ožujka 2024. Također, Vlada RH donijela je Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju i Uredbu o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva kojima se reguliraju cijene naftnih derivata.

Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći od institucija i tijela EU. To se ponajprije odnosi na sredstva iz prethodnog, ali i novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati oporavak i otpornost gospodarstva.

Novim planom proračuna za 2023. godinu ukupni prihodi iznose 27,7 milijardi eura. Pritom prihodi poslovanja iznose 27,6 milijardi eura, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 86,8 milijuna eura. Ukupni proračunski prihodi povećavaju se za 1,1 milijardu eura, što prvenstveno dolazi od povećanja poreznih prihoda.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2023. godinu planirani u iznosu od 15,5 milijardi eura, što je za 1,2 milijarde eura više u odnosu na plan iz svibnja. Pritom najveće pozitivne promjene bilježe prihodi od poreza na dobit i prihodi od poreza na dodanu vrijednost.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2023. godinu iznosi 2,4 milijarde eura i veći je za 360 milijuna eura od prethodno planiranog. Povećanje ove prihodne kategorije rezultat je poslovanja poduzeća i banaka u prethodnoj godini odnosno njihovog završnog obračuna krajem travnja 2023. kao i uplate jednokratnog dodatnog poreza na dobit, koji su u državni proračun uplatili oni poduzetnici koji su ostvarili prihode veće od 39,8 milijuna eura u 2022. godini, a kojima se utvrdila oporeziva dobit u iznosu većem za 20% u odnosu na prosjek oporezive dobiti iz četiri prethodna porezna razdoblja.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost iznosi 10,3 milijardi eura i veći je u odnosu na prethodno planirani za 619 milijuna eura. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na očekivanom kretanju osobne i turističke potrošnje, intermedijarne potrošnje, investicija te socijalnih transfera u naravi. Također, u projekcije prihoda od PDV-a uključeni su i očekivani učinci provedenih poreznih izmjena u 2022. i 2023. godini.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu također bilježe značajno povećanje od 195,7 milijuna eura u odnosu na dosad planirane te iznose 2,4 milijarde eura. Izmjena projekcije ovih prihoda rezultat je ostvarenja u prvih osam mjeseci te očekivanog kretanja potrošnje pojedinih trošarinskih proizvoda do kraja godine, uzimajući u obzir i očekivane učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu, odnosno u oporezivanju energenata i električne energije.

Ostali porezi na robu i usluge

Ova kategorija poreznih prihoda, planirana u iznosu od 78,1 milijun eura, uključuje prihode od poreza na osiguranje od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja i veća je za 4,5 milijuna eura u odnosu na dosad planirane.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Planirani prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću novim planom proračuna za 2023. godinu iznosi 67,1 milijun eura i raste za 7,1 milijun eura u odnosu na prethodni plan. Plan prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću povećava se za 18,9 milijuna eura te iznosi 214,7 milijuna eura.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije planiran je u 2023. godini u iznosu od 81,3 milijuna eura, čime se povećavaju za 303,4 tisuće eura u odnosu na prethodni plan.

Doprinosi

Drugim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu prihodi od doprinosa povećavaju se za 17,9 milijuna eura u odnosu na prethodni plan te iznose 4,3 milijarde eura. Plan prihoda od doprinosa rezultat je kretanja na tržištu rada, odnosno očekivanog rasta plaća i zaposlenosti u ovoj godini.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2023. planirani su u iznosu od 4,6 milijardi eura i u odnosu na prethodni plan smanjuju se za 353,2 milijuna eura. Ovi prihodi izravno su vezani uz projekte financirane iz EU fondova, kao i uz sredstva iz Fonda solidarnosti EU te iz novog instrumenta EU nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine najvećim dijelom odnose se na prihode od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju, prihode od zateznih kamata, prihode od dividendi i dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, koncesije, prihode od zakupa i iznajmljivanja imovine, naknade za korištenje nefinancijske imovine te na prihode od kamata za dane zajmove. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Tako su u travnju ove godine teleoperateri uplatili jednokratnu naknadu na ime prava uporabe radiofrekvencijskog spektra za mreže

pokretnih komunikacija. Novim planom proračuna za 2023. godinu prihodi od imovine iznose 655,8 milijuna eura, što je povećanje od 26,7 milijuna eura u odnosu na prethodni plan.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2023. godinu planirani su u iznosu od 692,3 milijuna eura, a u odnosu na prethodno planirane prihode povećavaju se za 47,8 milijuna eura. Pritom prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi iznose 136,9 milijuna eura, a prihodi po posebnim propisima 555,5 milijuna eura.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici i to su njihovi namjenski prihodi. Ovi prihodi novim planom za 2023. godinu planirani su u iznosu od 208,6 milijuna eura i povećavaju se za 16,3 milijuna eura u odnosu na prethodno planiran iznos.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Novim planom za 2023. godinu očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza prema bolničkim zdravstvenim ustanovama u državnom vlasništvu, iznositi 1,5 milijardi eura, a u odnosu na prethodno planirane povećavaju se za 116,1 milijuna eura.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2023. godinu iznose 117,7 milijuna eura i rastu za 6,5 milijuna eura u odnosu na plan iz svibnja. Ovi prihodi planirani su sukladno dinamici njihova ostvarenja u prvih devet mjeseci te očekivanim kretanjima do kraja godine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine drugim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna RH za 2023. godinu planiraju se u iznosu od 86,8 milijuna eura i povećavaju se za 1,1 milijun eura u odnosu na prethodni plan. Ovi prihodi najvećim dijelom ostvaruju se prodajom zemljišta, stanova i ostalih građevinskih objekata, kao i prihodima od prodaje zaliha odnosno nafte i naftnih derivata radi znavljanja zaliha.

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna za 2023. godinu

Prihodi državnog proračuna EUR		PLAN 2023.	povećanje/ smanjenje	NOVI PLAN 2023.	Indeks
UKUPNO		26.607.698.420	1.084.504.552	27.692.202.972	104,1
6	PRIHODI POSLOVANJA	26.522.000.736	1.083.409.014	27.605.409.750	104,1
61	Prihodi od poreza	14.274.231.000	1.205.377.040	15.479.608.040	108,4
612	Porez na dobit	2.008.639.682	359.889.111	2.368.528.793	117,9
614	Porezi na robu i usluge	12.184.554.115	845.184.730	13.029.738.845	106,9
6141	- Porez na dodanu vrijednost	9.649.583.344	618.912.063	10.268.495.407	106,4
6142	- Porez na promet	27.435	95.719	123.154	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	2.205.541.484	195.678.336	2.401.219.820	108,9
6146	- Ostali porezi na robu i usluge	73.557.664	4.499.487	78.057.151	106,1
6147	- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	59.959.082	7.136.514	67.095.596	111,9
6148	- Naknade za priređivanje igara na sreću	195.885.106	18.862.611	214.747.717	109,6
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	81.032.203	303.404	81.335.607	100,4
616	Ostali prihodi od poreza	5.000	-205	4.795	95,9
62	Doprinosi	4.314.677.427	17.850.296	4.332.527.723	100,4
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	4.313.464.286	18.000.000	4.331.464.286	100,4
623	Doprinosi za zapošljavanje	1.213.141	-149.704	1.063.437	87,7
63	Pomoći	4.987.271.201	-353.191.794	4.634.079.407	92,9
64	Prihodi od imovine	629.162.081	26.672.256	655.834.337	104,2
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	644.538.894	47.796.091	692.334.985	107,4
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	192.330.882	16.271.082	208.601.964	108,5
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	1.368.578.476	116.119.576	1.484.698.052	108,5
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	111.210.775	6.514.467	117.725.242	105,9
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	85.697.684	1.095.538	86.793.222	101,3

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni rashodi povećavaju se za 1,2 milijarde eura, odnosno sa 28,1 milijardi eura na 29,3 milijarde eura.

Od ukupnog povećanja rashoda, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 1,4 milijarde eura, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora smanjuju za 159,1 milijuna eura.

Najznačajnija kretanja na stavkama rashoda vezana su uz osiguranje dodatnih sredstava za mirovine i mirovinska primanja, za 5. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena, rashode za zaposlene te rashode za pokriće troškova vezanih uz obnovu zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Također, kretanja na pojedinim stavkama ukazuju na daljnje napore za rast kvalitete socijalne skrbi i pružanje potpore najugroženijima.

Trošak provedbe mjera iz 5. paketa Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena, čija provedba je predviđena tijekom 2023. i 2024. godine, procijenjen je u ukupnom iznosu od 1,0 milijardu eura. Od navedenog iznosa 464,1 milijun eura odnosi se na provedbu novih mjera, a 550,7 milijuna eura na nastavak provedbe postojećih.

Za provedbu ovih mjera u 2023. godini u državnom proračunu osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 567,3 milijuna eura kako slijedi:

- za otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije (kompenzacije porasta cijena energenata) u iznosu od 378,6 milijuna eura,
- za potpore umirovljenicima u iznosu od 71,6 milijuna eura,
- za potpore u sustavu socijalne skrbi, hrvatskim braniteljima i nezaposlenima u iznosu od 66,7 milijuna eura,
- za potpore u poljoprivredi i ribarstvu u iznosu od 22,0 milijuna eura,
- za jednokratno novčano primanje korisnicima doplatka za djecu u iznosu od 11,3 milijuna eura,
- za potpore ostalim skupinama stanovništva (osobe stradale u potresu i studenti) u iznosu od 9,8 milijuna eura i
- za nadoknadu dijela troška dizelskog goriva u iznosu od 7,3 milijuna eura.

Od navedenog iznosa ovim Izmjenama i dopunama dodatno je osigurano 264,7 milijuna eura, od čega se dio odnosi na povećanje mirovina budući da je ovaj iznos prethodno preraspodijeljen za isplatu mjera pomoći u listopadu ove godine.

Unutar rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najznačajnija povećanja odnose se na:

- mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 343,9 milijuna eura,
- sanaciju štete od potresa u ukupnom iznosu od 274,6 milijuna eura,

- dodatna sredstva za 5. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena u iznosu od 264,7 milijuna eura,
- rashode za zaposlene u iznosu od 223,2 milijuna eura (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu u iznosu od 102,7 milijuna eura),
- naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o. i HŽ infrastrukturu d.o.o. u iznosu od 92,0 milijuna eura ,
- izgradnju plinovoda Zlobin - Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala u iznosu od 75,0 milijuna eura,
- doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije u iznosu od 60,0 milijuna eura,
- ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda poljoprivrednim proizvođačima i posljedica afričke svinjske kuge u iznosu od 37,9 milijuna eura,
- poticanje željezničkog putničkog prijevoza i upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa u iznosu od 35,4 milijuna eura
- dodatna sredstva u iznosu od 29,8 milijuna eura za socijalne pomoći i naknade,
- besplatan obrok za učenike u osnovnim školama u iznosu od 24,1 milijun eura,
- financijske rashode (kamate i ostali financijski rashodi) u iznosu od 19,7 milijuna eura,
- potporu županijskim upravama za ceste u iznosu od 14,9 milijuna eura i
- dodatni roditeljni dopust u iznosu od 14,8 milijuna eura.

Rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora ovim se izmjenama i dopunama smanjuju se za 159,1 milijuna eura. U okviru ovih rashoda rashodi koji se financiraju iz EU izvora smanjuju se za 436,7 milijuna eura uslijed usklađenja s dinamikom provedbe projekata krajnjih korisnika. Istovremeno za 277,5 milijuna eura povećavaju se rashodi koji se financiraju iz ostalih izvora, prvenstveno kao rezultat osiguranja dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje u iznosu od 154,3 milijuna eura.

Tablica 3. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

(milijuni €)		Tekući plan 2023.			Povećanje/Smanjenje			Novi plan 2023.		
		Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno
3	Rashodi poslovanja	19.824,5	6.227,3	26.051,8	1.428,3	-34,1	1.394,2	21.252,8	6.193,2	27.446,0
31	Rashodi za zaposlene	2.758,4	1.017,1	3.775,6	120,5	41,1	161,6	2.879,0	1.058,2	3.937,2
32	Materijalni rashodi	1.384,3	1.358,9	2.743,2	6,4	104,9	111,4	1.390,7	1.463,9	2.854,6
34	Financijski rashodi	1.016,9	9,3	1.026,2	19,7	2,5	22,2	1.036,6	11,8	1.048,4
35	Subvencije	654,0	1.055,2	1.709,2	201,7	11,4	213,1	855,7	1.066,6	1.922,4
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	4.837,6	1.631,3	6.468,8	428,4	-133,2	295,2	5.265,9	1.498,1	6.764,0
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	8.416,3	114,8	8.531,1	484,0	-15,7	468,4	8.900,3	99,2	8.999,5
38	Ostali rashodi	757,0	1.040,6	1.797,6	167,5	-45,2	122,3	924,6	995,4	1.919,9
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	919,8	1.114,9	2.034,7	-25,5	-125,0	-150,5	894,4	989,8	1.884,2
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	39,4	54,6	94,0	0,3	-15,9	-15,6	39,7	38,7	78,4
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	724,6	682,7	1.407,3	-41,8	-75,9	-117,6	682,8	606,9	1.289,6
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	1,1	0,1	1,2	0,0	0,1	0,1	1,1	0,2	1,3
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	31,2	50,0	81,2	-16,3	0,0	-16,3	14,9	50,0	64,8
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	123,6	327,5	451,0	32,3	-33,4	-1,0	155,9	294,1	450,0
UKUPNO		20.744,3	7.342,2	28.086,5	1.402,8	-159,1	1.243,7	22.147,2	7.183,0	29.330,2

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja

Ukupni rashodi poslovanja povećavaju se za 1,4 milijarde eura i iznose 27,4 milijarde eura. Navedeno je rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka.

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene ovim su Izmjenama i dopunama planirani na razini od 3,9 milijardi eura što je povećanje za 161,6 milijuna eura u odnosu na tekući plan. Ova skupina rashoda ne uključuje rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu koji su iskazani u okviru pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Povećanje rashoda za zaposlene prvenstveno je rezultat osiguranja sredstava za isplate privremenih dodatka na plaću.

Naime, radi sveobuhvatnog rješavanja niskih plaća državnih službenika i namještenika te službenika i namještenika u javnim službama te ublažavanja posljedica rasta troškova života službenicima i namještenicima s najnižim primanjima Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 15. lipnja 2023. određena je privremena zaštitna mjera u vidu isplate privremenog dodatka na plaću u neto iznosu od 100, 80 i 60 eura mjesečno, ovisno o pripadnosti pojedinog radnog mjesta službenika i namještenika odgovarajućem razredu raspona koeficijenata složenosti poslova. Ova Odluka se odnosi na sve dijelove državne službe (uključujući policiju, carinu, poreznu upravu, Državni inspektorat i službu vanjskih poslova u sjedištu Ministarstva vanjskih poslova, čiji su koeficijenti uređeni posebnim propisima) i sve javne službe, a obuhvaćena su radna mjesta s propisanim koeficijentima u rasponu od najnižeg koeficijenta u državnoj službi i javnim službama 0,631 do koeficijenta 1,867.

Nadalje, kako bi se poboljšao materijalni položaj državnih službenika i namještenika u pravosudnim tijelima do donošenja novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama, Vlada Republike Hrvatske je 27. srpnja 2023. donijela i Odluku o isplati dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima. Ovom Odlukom državnim službenicima i namještenicima u pravosudnim tijelima, raspoređenim na radna mjesta za koje je utvrđen koeficijent složenosti poslova do 2,30, određena je isplata dodatka na plaću u visini od 12%.

Osim toga, 24. kolovoza 2023. je radi daljnjeg poboljšanja materijalnog položaj državnih službenika i namještenika do donošenja novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama, a kako bi im se pomoglo nositi s ekonomskim, financijskim i socijalnim izazovima donesena je i dodatna Odluka o isplati dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima. Ovom Odlukom uređena je isplata dodatka na plaću policijskim službenicima srednje stručne spreme, raspoređenim na radna mjesta srednje stručne spreme u visini od 10% odnosno u visini od 5% ovisno o osnovnom koeficijentu složenosti poslova i dodacima koje ostvaruje temeljem Uredbe o plaćama policijskih službenika. Osim toga, isplata dodatka u visini od 10% odnosno u visini od 5% ovisno o osnovnom koeficijentu složenosti poslova uređena je i za službenike pravosudne policije, službenike Ministarstva financija, Porezne uprave te službenike Ministarstva financija, Carinske uprave. Ostalim državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima raspoređenim na radna mjesta za koje je utvrđen koeficijent složenosti poslova do 1,867, a koji nemaju pravo na dodatak za poslove s

posebnim uvjetima rada odnosno dodatak za specifičnost poslova ili drugi dodatak utvrđen posebnim propisom ili sporazumom, određena je isplata dodatka na plaću u visini od 10%, a ako imaju pravo na takav dodatak u iznosu manjem od 10%, određena je isplata dodatka na plaću u visini razlike do 10%.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi se ovim Izmjenama i dopunama povećavaju za 111,4 milijuna eura pri čemu se gotovo cijeli rast (104,9 milijuna eura) odnosi na rashode financirane iz EU i ostalih izvora zbog osiguranja dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Isti su ovim Izmjenama i dopunama planirani su na razini od 1,0 milijardu eura i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 22,2 milijuna eura.

Subvencije

Ukupni rashodi za subvencije se u odnosu na tekući plan povećavaju za 213,1 milijuna eura i iznose 1,9 milijardi eura. Navedeno povećanje najvećim dijelom odnosi se na rashode financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka uslijed osiguranja sredstava za provedbu novih mjera iz 5. paketa Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena kao i nastavak provedbe postojećih mjera. U okviru ove kategorije rashoda planirano je dodatnih 133,0 milijuna eura za ublažavanje rasta cijena energenata i 18,0 milijuna eura za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda poljoprivrednim proizvođačima i posljedica afričke svinjske kuge.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Ukupne pomoći iznose 6,8 milijardi eura i povećavaju se za 295,2 milijuna eura kao rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 428,4 milijuna eura te smanjenja rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 133,2 milijuna eura uslijed usklađenja s dinamikom provedbe projekata krajnjih korisnika.

Na rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka prvenstveno je utjecalo osiguranje dodatnih sredstava za sanaciju štete od potresa u iznosu od 135,5 milijuna eura. Osim toga u okviru ove kategorije rashoda osigurana su i dodatna sredstva za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu zbog isplate ugovorenih privremenih dodataka na plaću i to u iznosu od 102,7 milijuna eura. Unutar ove kategorije rashoda planirana su i dodatna sredstva za naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o. i HŽ infrastrukturu d.o.o. u iznosu od 92,0 milijuna eura, za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije u iznosu od 60,0 milijuna eura, poticanje željezničkog putničkog prijevoza i upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa u iznosu od 35,4 milijuna eura, besplatan obrok za učenike u osnovnim školama u iznosu od 24,1 milijun eura i potporu županijskim upravama za ceste u iznosu od 14,9 milijuna eura.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirane su na razini od 9,0 milijardi eura i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 468,4 milijuna eura. Navedeni rast posljedica je osiguranja dodatnih sredstava iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za mirovine i mirovinska primanja u iznosu od 427,3 milijuna eura s time da je dio ovog povećanja rezultat i prethodno provedenih preraspodjela potrebnih radi isplate mjera pomoći iz 5. paketa Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena, a koje su bile izvršene u listopadu ove godine. Unutar ove kategorije rashoda osigurana su i dodatna sredstva za socijalne pomoći i naknade u iznosu od 53,5 milijuna eura i to prvenstveno radi povećanih izdvajanja za osobnu invalidninu u iznosu od 27,0 milijuna eura uslijed očekivanog povećanja broja korisnika.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi povećavaju se za 122,3 milijuna eura i to zbog povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 167,5 milijuna eura s jedne strane te s smanjena rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 45,2 milijun eura s druge strane. Povećanje rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka prvenstveno je rezultat osiguranja sredstava za izgradnju plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala (kapitalna pomoć), sredstava za ublažavanje posljedica afričke svinjske kuge i sanaciju šteta od potresa. Smanjenje rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora prvenstveno rezultat usklađenja s dinamikom provedbe projekata krajnjih korisnika.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine se radi usklađenja s dinamikom provedbe projekata krajnjih korisnika smanjuju za 150,5 milijuna eura i iznose 1,9 milijardi eura.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju rashodi državnog proračuna povećavaju se za 1,2 milijarde eura, najvećim dijelom uslijed povećanih izdvajanja za:

- socijalnu zaštitu u iznosu od 469,5 milijuna eura prvenstveno zbog izdvajanja za mirovine i mirovinska primanja, socijalne pomoći i naknade te dodatni rodiljni dopust,
- opće javne usluge u iznosu od 336,2 milijuna eura prvenstveno zbog osiguranja sredstava za sanaciju štete od potresa, dodatna sredstva za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu zbog isplate ugovorenih privremenih dodataka na plaću i doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije,
- zdravstvo u iznosu od 189,8 milijuna eura, a najvećim dijelom zbog osiguranja dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje i
- ekonomske poslove u iznosu od 122,8 milijuna eura radi osiguranja sredstava za 5. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena, dodatna sredstva za naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o. i HŽ infrastrukturu d.o.o., poticanje željezničkog putničkog prijevoza i upravljanje, organizaciju i regulaciju željezničkog prometa i potporu županijskim upravama za ceste u iznosu od 14,9 milijuna eura.

Tablica 4. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni €)		Tekući plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.
'01	Opće javne usluge	4.706,6	336,2	5.042,8
'02	Obrana	1.050,2	5,9	1.056,1
'03	Javni red i sigurnost	1.667,2	62,5	1.729,7
'04	Ekonomski poslovi	4.782,1	122,8	4.904,9
'05	Zaštita okoliša	371,7	-32,7	339,0
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.152,8	23,6	1.176,3
'07	Zdravstvo	2.834,7	189,8	3.024,5
'08	Rekreacija, kultura i religija	680,4	37,0	717,5
'09	Obrazovanje	1.668,6	29,0	1.697,5
'10	Socijalna zaštita	9.172,4	469,5	9.641,9
UKUPNO		28.086,5	1.243,7	29.330,2

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje prikaz rashoda i po izvorima financiranja.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po izvorima financiranja

(milijuni €)		Tekući plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.
1	Opći prihodi i primici	16.361,0	1.394,8	17.755,7
2	Doprinosi za obvezna osiguranja	4.313,5	18,0	4.331,5
3	Vlastiti prihodi	195,4	8,2	203,7
4	Prihodi za posebne namjene	1.989,7	191,0	2.180,7
5	Pomoći	5.078,4	-354,2	4.724,2
6	Donacije	19,5	1,6	21,2
7	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	70,8	-5,8	65,0
8	Namjenski primici od zaduživanja	58,3	-10,0	48,3
UKUPNO		28.086,5	1.243,7	29.330,2

Izvor: Ministarstvo financija

Gledano kroz izvore financiranja, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 1,4 milijarde eura, dok se rashodi koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći (koje uključuju EU sredstva) i donacija smanjuju za 159,1 milijun eura.

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 27,7 milijardi eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 29,3 milijardi eura, manjak državnog proračuna za 2023. godinu planiran je u iznosu od 1,6 milijardi eura ili 2,1% BDP-a, što predstavlja povećanje od 159 milijuna eura u odnosu na originalni plan.

Tablica 6. Ukupni manjak državnog proračuna

<i>(u mil. EUR)</i>	Plan 2023.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2023
Prihodi (6+7)	26.608	1.085	27.692
Prihodi poslovanja (6)	26.522	1.083	27.605
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	86	1	87
Rashodi (3+4)	28.087	1.244	29.330
Rashodi poslovanja (3)	26.052	1.394	27.446
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	2.035	-151	1.884
Ukupni manjak/višak	-1.479	-159	-1.638
% BDP-a	-1,9		-2,1

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu planiran je manjak državnog proračuna u iznosu od 1,6 milijardi eura, što je za 159,2 milijuna eura više u odnosu na iznos manjka planiran u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu iz lipnja 2023. godine. Planirani manjak financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 7,5 milijardi eura, dok su ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani u iznosu od 5,3 milijarde eura.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 7,5 milijardi eura, od čega primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iznose 1,8 milijardi eura, primici od izdanih vrijednosnih papira 4,9 milijardi eura, primici od prodaje dionica i udjela u glavnici 20,0 milijuna eura te primici od zaduživanja 855,9 milijuna eura.

Plan ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja povećava se za 884,5 milijuna eura u odnosu na Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025. godinu iz lipnja 2023. godine. Navedeno je prvenstveno rezultat povećanja plana primitaka od primljenih povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 1.267,0 milijuna eura, povećanja primitaka od izdanih vrijednosnih papira u iznosu od 250,0 milijuna eura uz istovremeno smanjenje primitaka od zaduživanja u iznosu od 612,6 milijuna eura i primitaka od prodaje dionica i udjela u glavnici u iznosu od 19,9 milijuna eura.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani su u iznosu 5,3 milijarde eura, od čega su izdaci za dane zajmove i depozite planirani u iznosu od 890,9 milijuna eura, izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 163,9 milijuna eura, izdaci za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 1,2 milijarde eura te izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 3,0 milijarde eura. Plan ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova smanjuje se za 150,3 milijuna eura što je prvenstveno rezultat smanjenja planiranih izdataka za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise u iznosu od 169,0 milijuna eura (razlika između ukupnih primitaka od izdanih trezorskih zapisa i izdataka za otplatu glavnice za izdane trezorske zapise) te izdataka za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 9,1 milijun eura, uz istovremeno povećanje izdataka za dane zajmove i depozite u iznosu od 23,1 milijun eura i izdataka za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova u iznosu od 4,7 milijuna eura.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna jest razlika između prijenosa sredstava iz prethodne godine i prijenosa sredstava u sljedeću godinu.

Tablica 7. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni EUR)	Plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.	Indeks
	1	2	3	4=3/1
PRIHODI POSLOVANJA	26.522	1.083	27.605	104,1
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	86	1	87	101,3
UKUPNI PRIHODI	26.608	1.085	27.692	104,1
RASHODI POSLOVANJA	26.052	1.394	27.446	105,4
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.035	-151	1.884	92,6
UKUPNI RASHODI	28.087	1.244	29.330	104,4
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-1.479	-159	-1.638	110,8
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	6.598	884	7.482	113,41
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	5.449	-150	5.298	97,24
PRIJENOS SREDSTAVA IZ PRETHODNE GODINE	1.649	0	1.649	100,00
PRIJENOS SREDSTAVA U SLJEDEĆU GODINU	-1.319	-876	-2.195	166,36
NETO FINANCIRANJE	1.479	159	1.638	110,76

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Novim planom u 2023. godini opći proračun prema nacionalnoj metodologiji ostvaruje manjak od 1,4 milijarde eura, što predstavlja 1,8% BDP-a. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 2,1% BDP-a. Izvanproračunski korisnici i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju višak od 0,2% BDP-a.

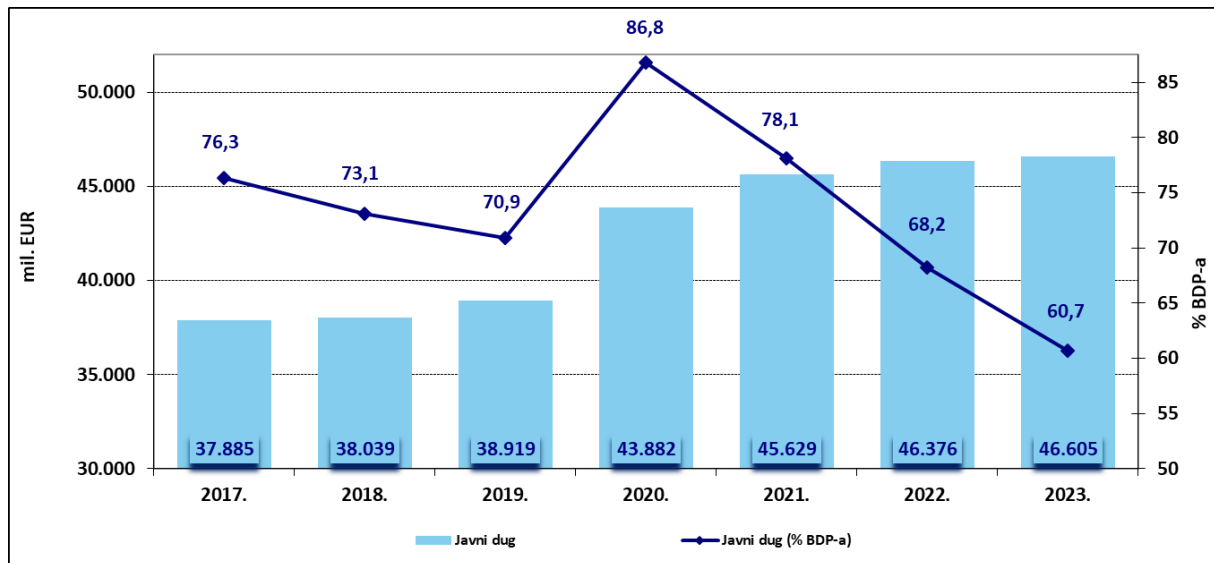
Tablica 8. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

(u mil. EUR)	2022.	Plan 2023.	Novi plan 2023.
DRŽAVNI PRORAČUN			
Ukupni prihodi	22.793	26.608	27.692
% BDP-a	33,5	34,7	36,1
Ukupni rashodi	23.234	28.087	29.330
% BDP-a	34,2	36,6	38,2
Ukupni manjak/višak	-441	-1.479	-1.638
% BDP-a	-0,6	-1,9	-2,1
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI			
Ukupni manjak/višak	192	170	116
% BDP-a	0,3	0,2	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA			
Ukupni manjak/višak	373	295	142
% BDP-a	0,5	0,4	0,2
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija			
Ukupni manjak/višak	125	-1.013	-1.380
% BDP-a	0,2	-1,3	-1,8
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE			
Ukupni manjak/višak	43	64	108
% BDP-a	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE			
	94	440	1.037
% BDP-a	0,1	0,6	1,4
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija			
	262	-510	-235
% BDP-a	0,4	-0,7	-0,3

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana europskoj statističkoj metodologiji ESA 2010 te projekcije ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, procjenjuje se kako će planirani manjak opće države u 2023. godini iznositi 235 milijuna eura ili 0,3% BDP-a.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2017. – 2023.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (*'general escape clause'*) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji krize i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti² također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima EU. U skladu s preporukom Povjerenstva za fiskalnu politiku, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Nakon viška proračuna opće države od 0,4% BDP-a u 2022., fiskalna kretanja u 2023. rezultirat će proračunskim manjkom od 0,3% BDP-a, čime je ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Iako su negativne gospodarske posljedice pandemije koronavirusa dovele do visokog rasta javnog duga u 2020., u protekle dvije godine navedeni pokazatelj bilježi znatno poboljšanje te će se ovaj trend nastaviti i u 2023. godini. Naime, očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u ovoj godini zabilježiti smanjenje za 7,5 postotnih bodova, sa 68,2% BDP-a krajem 2022. na 60,7% BDP-a krajem 2023. godine. Time će osjetno biti nadmašena dinamika smanjenja koju zahtijeva fiskalno pravilo javnog duga u okviru Pakta o stabilnosti i rastu.

² Zakon o fiskalnoj odgovornosti, Narodne novine br. 111/2018